

събуждаше подъ лжчитѣ на сутринното майско слънце. Той избираще мѣстото, кждето четата му ще слѣзе.

И когато се зададе Козлодуйскиятъ брѣгъ, единъ силенъ и мощенъ гласъ процепи тишината:

— На оржие!

— На оржие! — извикаха стотина гърла изъ парахода. И кроткитѣ до тогазъ градинари изведнажъ се преобразяватъ. Започватъ да трошатъ санджцитѣ съ оржия и дрехи, да вадятъ, да се обличатъ и се въоръжаватъ.

Доведоха предъ Ботева изплашения капитанъ на парахода,

— Капитане! — каза му войводата и посочи българския брѣгъ.

— Виждате ли тая свещена земя?

Въ нея е възстаналъ единъ народъ, поробенъ отъ вѣкове. Бори се за свободата си. Ние сменегови синове. Отиваме да му помогнемъ, кръвта си да пролѣемъ за него. Отведете ни на тоя брѣгъ!

После Ботевъ се оттегли на страна и написа писмо на жена си Венета и малката си дъщеря Иванка.

Следъ малко параходътъ спрѣ на българския брѣгъ. Съ радостни викове бунтовницитѣ изтичаха по мостчето, изкочиха на брѣга и зацѣлуваха свещената родна земя.

Четата пое пжтя за Вратца съ радостни пѣсни. Но никой не излѣзе да я посрещне.

Воплитѣ и риданията на Срѣд-ногорието, кждето турскитѣ башибозуци потушваха възстанието, бѣха смутили всички.

Бунтовницитѣ бързаха да стигнатъ планината и да потърсятъ закрила въ нейнитѣ пазви. По петитѣ имъ вървѣха башибозуци и войска и следитѣ, които оставаше четата задъ себе си, бѣха окървавени. На Милинъ камъкъ тя води първо сражение. На 20 май, заобиколена въ Врачанския балканъ отъ многобройна турска войска, четата биде разбита.

На Вола и Околчецъ тя даде последенъ отпоръ. Сжщия день падна пронизанъ отъ вражески куршумъ и нейниятъ войвода, вдъхновениятъ поетъ и бунтовникъ Христо Ботевъ.

Всѣка година въ деня на неговата смъртъ хиляди и хиляди поклонници отиватъ да се поклонятъ на мѣстото, гдето загина тоя легендаренъ бунтовникъ-войвода.

Теодосий Анастасовъ